

1 שבמידות היא חיבור והתקשרות בין המשפיע והמקבל, ולכן ספירת היסוד
 2 היא הדרגה שבה יש התאחדות בין העליון (שמים) והתחתון (ארץ)
 3 מכל-מקום, הרי מצינו ש"כל" הוא גם כנוי לענין הרע,
 4 כמו שכתוב⁵¹ יוצר אור גוי' ובורא רע, ואיתא יש, מובא
 5 בגמרא⁵² כתיב כתוב בפסוק רע
 6 וקרינו ואנו קוראים (בברכת
 7 יוצר: ובורא את) הכל,
 8 לישנא מעליא, לשון משוכת, כי
 9 כדי להימנע מאמירת "בורא רע" לא
 10 אומרים בברכת יוצר בלשון הכתוב
 11 אלא בשינוי – "בורא את הכל"
 12 ועל-כרחך צריך לומר, שגם
 13 הלישנא מעליא שמחליף את
 14 הביטוי שנמנעים מלאמרו, עדיין יש
 15 לו שכיכות לענין הרע, אלא
 16 שבתפלה הרי זה עדין בגבול
 17 הקדושה, ורק שיש לו "שייכות"
 18 לרע אבל אחר-כך נשתלשל
 19 מזה ענין הרע כפשוטו כו' ובכל
 20 אופן, בעוד ש"את" הוא לשון ביטול,
 21 הרי "כל" יש לו משמעות לא רצויה.
 22 וכן משמע ממאמר רבותינו
 23 ז"ל⁵³ על הפסוק⁵⁴ ויתרון
 24 ארץ בכל היא, אפילו דברים
 25 שאמה רואה אותם לכאורה
 26 מיותרין בעולם ולא נראה מה
 27 התועלת בבריאתם, כגון זבובים
 28 ופרעושים ויתושים, אף הן
 29 בכלל פריתו של עולם ולאמיתו
 30 של דבר יש להם מטרה. ונמצא,
 31 שגם יתושים כו' שהם בריות
 32 נחותות ביותר נקראים כל. ועל-
 33 זה על בחינת "כל" נאמר⁵⁵ יראו
 34 מהו' כל הארץ, כל הארץ
 35 דייקא, הפסוק מדייק ואומר כאן את
 36 הביטוי "כל" להורות שגם אלו
 37 שהם בבחינת כל (כל שדרכו
 38 למנות ולא "את שדרכו למנות"),
 39 היינו שהם ביישות ומציאות גם הם
 40 יראו מהו', אלא שיראה זו
 41 היא מרחוק, וזהו יראו
 42 מהו', ולכן הפסוק מדייק ואומר
 43 "מהו'" ולא "את הו'" כמו בפסוקים אחרים והוא ענין הבטול בצורה
 1 דקדושה, מכל-מקום, הרי מצינו ש"כל" הוא גם
 2 כנוי לענין הרע, כמו שכתוב⁵¹ יוצר אור גוי'
 3 ובורא רע, ואיתא בגמרא⁵² כתיב רע וקרינו
 4 (בברכת יוצר: ובורא את) הכל, לישנא מעליא,
 5 ועל-כרחך צריך לומר, שגם הלישנא מעליא יש
 6 לו שכיכות לענין הרע, אלא שבתפלה הרי זה
 7 עדין בגבול הקדושה, אבל אחר-כך נשתלשל
 8 מזה ענין הרע כו'. וכן משמע ממאמר רבותינו
 9 ז"ל⁵³ על הפסוק⁵⁴ ויתרון ארץ בכל היא, אפילו
 10 דברים שאמה רואה מיותרין בעולם, כגון
 11 זבובים ופרעושים ויתושים, אף הן בכלל פריתו
 12 של עולם. ונמצא, שגם יתושים כו' נקראים כל.
 13 ועל-זה נאמר⁵⁵ יראו מהו' כל הארץ, כל הארץ
 14 דייקא, שגם אלו שהם בבחינת כל (כל שדרכו
 15 למנות) יראו מהו', אלא שיראה זו היא מרחוק,
 16 וזהו יראו מהו', והוא ענין הבטול ששך גם
 17 אצל אמות העולם, דקרו ליה אלקא דאלקא⁵⁶,
 18 אבל אין זה בטול במציאות, ולכן יכול
 19 להשתלשל מזה ענין של רע כו'. ועל-פי-זה
 20 מוכן, שהמספר דבחינת את שדרכו למנות, הוא
 21 על-דרך המספר ששורה בו הברכה, כמו
 22 בבחינת אשר לא יספר, שעם היותו בבחינת
 23 מספר, הרי הוא בבחינת בטול לגמרי, את
 24 שדרכו למנות, כמו יראו את הו', שזהו הבטול
 25 דעלמא דאתפסא, וכמו הברואים שבים, שאינם
 26 נראים ליש ודבר נפרד בפני-עצמו, כי הים
 27 מכסה עליהם, וגם חיותם וקיומם הוא בתוך
 28 הים דוקא, ולכן גם המספר הוא באופן שהרבוני
 29 העצום הוא באופן של אחדות, והינו, שהמספר
 30 הוא דבוק בבחינת אין מספר, בחינת אנת הוא
 31 חד ולא בחשבון⁵⁷.

44 כו ששך גם אצל אמות העולם, דקרו ליה אלקא
 45 דאלקא⁵⁶, אומות העולם קוראים לקדוש-ברוך-הוא "אלוקי האלוקים"
 46 היינו שאמנם הם עובדים אלוהים אחרים, ועם זאת הם מודים במציאות ה'
 47 ובטלים אליו במידה מסוימת אבל אין זה בטול במציאות, עדיין
 48 אין זה ביטול מוחלט של המציאות
 49 האישית ולכן יכול להשתלשל
 50 מזה אחרי ירידה מדרגה לדרגה
 51 ענין של רע כו'.
 52 ועל-פי-זה לאור האמור על ההבדל
 53 בין "את" ל"כל" מוכן, שהמספר
 54 דבחינת את שדרכו למנות,
 55 הרי כיוון ש"את" הוא עניין הביטול,
 56 הוא על-דרך המספר ששורה
 57 בו הברכה, ברומה לדבר הסמוי מן
 58 העין, כמו בבחינת אשר לא
 59 יספר, המבוארת לעיל לגבי חול הים
 60 שעם היותו בבחינת מספר,
 61 כפי שמוכן מכך שבתחילת הכתוב
 62 נאמר "והיה מספר בני ישראל" בכל
 63 זאת הרי הוא בבחינת בטול
 64 לגמרי, את שדרכו למנות,
 65 ו"את", לשון שמשמעו שהדבר טפל
 66 לעניין אחר, הוא לשון ביטול כמו
 67 יראו את הו', שזהו הבטול
 68 העמוק והמוחלט של הברואים
 69 דעלמא דאתפסא, וכמו
 70 הברואים שבים, שאינם
 71 נראים ליש ודבר נפרד בפני-
 72 עצמו, אלא בטלים לגמרי למקור
 73 חיותם פי הים מכסה עליהם,
 74 וגם חיותם וקיומם הוא בתוך
 75 הים דוקא, ולא ביבשה וכאשר הם
 76 יוצאים מהים אינם יכולים לחיות
 77 ולכן גם המספר של נבראים אלה
 78 הוא באופן שהרבוני העצום
 79 "אשר לא יספר מרוב" הוא באופן
 80 של אחדות והרבוני לא יוצר
 81 פירוד, והינו, שהמספר הוא
 82 דבוק בבחינת אין מספר,
 83 שלמעלה מהתחלקות ופירוד בחינת
 84 אנת הוא חד ולא
 85 בחשבון⁵⁷ על-דרך האמור בפתח
 86 אתה אחד ולא בחשבון, כלומר שאין

(51) ישע"י מזה, ז. (52) ברכות יא, ריש ע"ב. (53) ויק"ר רפכ"ב. קה"ר פ"ה, ז. (54) קהלת ה, ח. (55) תהלים לג, ח. (56) ראה מנחות בסופה. (57) תקו"ז בהקדמה (יז, א).